

החוג ללימודי מזרח אסיה

לימודים לתואר B.A. במסלול דו-חוגי

שנה"ל תשע"ט

ראש החוג: ד"ר גדי ישי

חברי הסגל האקדמי:

מרצה בכיר: ד"ר גדי ישי

מרצה: ד"ר סופיה כץ, ד"ר דרור קוכן, ד"ר עודד אבט

מורה: ד"ר רוני שריג

מורים מן החוץ: גב' היסאה סאטו

מטרת הלימודים

העלייה במעמדה של אסיה בעולם בזמננו מוכרת לנו בעיקר בזכות הצמיחה הכלכלית שלה והעוצמה הנלווית, התגברות המעורבות בזירה הבין-לאומית, וגם אירועי ספורט ותרבות. ככל שאנו מתעניינים בקשרים עם מדינות אסיה מתגבר הצורך ללמוד על אסיה. גישתנו היא שהכרות עם התרבות של אסיה תתרום לקשרים וגם תתרום בסופו של דבר להיכרות שלנו עם עצמנו.

החוג ללימודי מזרח אסיה במכללה האקדמית תל חי מציע תכנית מגוונת בלימודי תרבויות סין, יפן, ומזרח אסיה, במתכונת של לימודים דו-חוגיים. תכנית הלימודים ייחודית בין המוסדות האקדמיים בצפון בזכות השילוב שהיא מציעה בין לימודי המסורות התרבותיות של סין ויפן לבין תחומי לימוד נוספים שמציעה המכללה. התכנית מציעה קורסים כגון היסטוריה ופילוסופיה, ספרות ואמנות, דתות ואקולוגיה, בהתייחסות הן לעבר והן להווה. לצד קורסים בתחומים אלו ואחרים, כל סטודנט יבחר בשפה הסינית או היפנית ויתמחה בה בלימודי חובה של שנתיים, וכן בלימודי בחירה בשנה השלישית.

במסגרת הלימודים הדו-חוגיים, ישלבו הסטודנטים את לימודי מזרח אסיה עם לימודי כלכלה, מנהל, סוציולוגיה, פסיכולוגיה, אמנות, חינוך, שימור הסביבה, לימודים רב תחומיים, וחוגים נוספים הנלמדים במכללה.

בוגרי החוג ירכשו במשך שלוש שנות לימודים, ידע מקיף ומעמיק בתרבויות סין, יפן ומזרח אסיה, וכן בסיס משמעותי בלימודי השפה הסינית או היפנית, ויוכלו להשתלב בעולם העסקי, הכלכלי, והתרבותי של מזרח אסיה, וגם להמשיך ללימודים והתמחות באוניברסיטאות בארץ ובעולם, בתחומים רבים במרחב המזרח-אסייתי.

תכנית הלימודים

החוג ללימודי מזרח אסיה מושתת על תכנית לימודים בהיקף של 66 נקודות זכות, הכוללת קורסי חובה וקורסי בחירה (כפי שמופיעים בפירוט תכנית הלימודים). שאר 60 נקודות הזכות לתואר – יילקחו במסגרת החוג השני שבו לומד הסטודנט (חינוך, פסיכולוגיה, כלכלה וניהול, מדעי המחשב, שירותי אנוש או רב תחומי).

התוכנית המוצעת ללימודי מזרח אסיה מספקת מענה להכרות ראשונה ומעמיקה של תרבויות סין ויפן, ברמה של תואר ראשון. הלומדים בתוכנית ירכשו ידע רחב בהיסטוריה, בתרבות, בחברה, ובפילוסופיה ובדת של סין ויפן בפרט ומזרח אסיה בכלל, וכן בשפה היפנית או הסינית.

תנאי הקבלה לחוג

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של המכללה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

דרישות המעבר משנה לשנה

משנה א' לשנה ב' : עמידה בהצלחה בציון 56 לפחות בכל קורסי החובה וציון ממוצע כולל של 65 לפחות בקורסי שנה א.

משנה ב' לשנה ג' : ציון ממוצע 65 לפחות.

פטור מחובת קורס במדעי הרוח

סטודנטים במסלול דו חוגי בחוג ללימודי מזרח אסיה פטורים מחובת למידת קורס רוח בהיקף של 2 נ"ז. למעט סטודנטים הלומדים בשילובים הבאים בהתאם להנחיות הבאות :

שם החוג השני	הערות
החוג לכלכלה וניהול	מחויבים בקורס רוח או קורס בחירה אחר בהיקף של 2 נ"ז מסל קורסי הבחירה בכלכלה וניהול או מזרח אסיה.
החוג רב תחומי	מחויבים בקורס רוח או קורס בחירה אחר בהיקף של 2 נ"ז מסל קורסי הבחירה ברב תחומי או מזרח אסיה.

הבעה ורטוריקה

סטודנט החייב בקורס הבעה ורטוריקה יזוכה בעבור הקורס ב-2 נ"ז בגין חובת קורס "רוח כלל מכללתי".

לימודי אנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם :

❖ סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם

❖ סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם

בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית טרם הרישום לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

רישום לקורסי הסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים/עבודות גמר לא יתאפשר ללא רמת פטור באנגלית.

הגשת עבודות סמינריוניות

1. בחוג ללימודי מזרח אסיה חייב הסטודנט להגיש עבודה סמינריונית אחת לפי בחירתו מתוך מגוון קורסי הסמינר המוצאים. ציונה של עבודה סמינריונית אסור שיפחת מ 60 כדי שישוקלל במניין נקודות הזכות לתואר.
2. טרם הרישום לסמינריונים ו/או לעבודות הגמר נדרש כל סטודנט להגיע לרמת פטור באנגלית ללא קשר לרמת האנגלית אליה סווג בעת קבלתו ללימודים, למעט מי שהתקבל ברמת פטור. סטודנט לא יורשה להירשם לסמינריון ו/או לעבודות הגמר ללא רמת פטור באנגלית. ככלל, הרישום לקורסי האנגלית מתבצע ע"י הסטודנט ובאחריותו במסגרת ימי השיבוץ החוגיים.

חזרה על קורסי חובה

סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה חוגי יופסקו לימודיו בחוג. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש החוג או ועדת ההוראה החוגית, יהיה התלמיד רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודי בתנאים שיקבע החוג.

בחוג ללימודי מזרח אסיה לא ניתן ללמוד יותר מפעמיים את הקורסים הבאים : מבוא לתולדות סין המסורתית ותרבותה, מבוא לתולדות יפן המסורתית ותרבותה, מבוא לתרבות סין המודרנית, מבוא לתרבות יפן המודרנית.

סיום התואר

בתום לימודיהם יקבלו בוגרי החוג את התואר ב.א. (B.A.) בלימודי מזרח אסיה ובאחד מהחוגים הבאים : חינוך, מדעי המחשב, כלכלה וניהול, פסיכולוגיה, לימודים רב-תחומיים או שירותי אנוש. קבלת התואר מותנית בציון ממוצע של 65 לפחות בשני החוגים יחד.

פירוט תכנית הלימודים תשע"ט 1.

שנה א'

מרצה	נ"ז	סמסטר	שם הקורס
ד"ר גדי ישי	4	א	מבוא לתולדות סין המסורתית ותרבותה
ד"ר רוני שריג	4	ב	מבוא לתרבות יפן המסורתית
ד"ר עודד אבט	2	ב	סין הקיסרית (חברה ותרבות בסין)
ד"ר סופי כץ	8	א+ב	שפה סינית מתחילים א' + ב'
ד"ר סופי כץ	2	א'	כתיבה והגייה בסינית למתחילים א'
טרם נקבע	2	ב'	כתיבה והגייה בסינים למתחילים ב'
או			
גב' היסאה סטו	12	א+ב	שפה יפנית מתחילים

22 נ"ז	סה"כ שנתי - שנה א'
--------	--------------------

שנה ב'

מרצה	נ"ז	סמסטר	שם הקורס
ד"ר דרור קוכן	4	א	מבוא לתולדות סין המודרנית והעכשווית
ד"ר רוני שריג	4	ב	מבוא לתרבות יפן המודרנית
ד"ר סופיה כץ	8	א+ב	שפה סינית מתקדמים א+ב כתיבה והגייה בסינית למתקדמים
טרם נקבע	4		
או			
גב' היסאה סטו	12	א+ב	שפה יפנית מתקדמים א+ב
קורסי בחירה שנה ב' - יש לבחור אחד מתוך שניים מוצעים:			
ד"ר עודד אבט	2	א	הדת הסינית
ד"ר דרור קוכן	2	ב	סין מבעד לעדשה: מבטים קולנועיים על סין העכשווית
פרוסמינר - יש לבחור אחד מתוך שלושה מוצעים:			
ד"ר גדי ישי	4	ב	שאלות טבע האדם בפילוסופיה הסינית בעבר ובזמננו
ד"ר עודד אבט		ב	דת, מסורת ואידאולוגיה פוליטית בסין המודרנית

ד"ר דרור קוכן	ב	רגל פה, רגל שם: ערים, כפרים, ומהגרים בסין העכשווית
---------------	---	--

סה"כ שנתי- שנה ב'	26 נ"ז
-------------------	--------

שנה ג'

שם הקורס	סמסטר	נ"ז	מרצה
סמינר – יש לבחור אחד מתוך שניים מוצעים:			
הדיאלוג התרבותי בין סין והמערב	ש	6	ד"ר גדי ישי
סוגיות חברתיות ביפן במאה ה-20 וביפן בת זמננו	ש		ד"ר רוני שריג
קורסי בחירה שנה ג' - יש לבחור מתוך קורסי הבחירה המוצעים בהיקף של 12 נ"ז			
פילוסופיה סינית	א	2	ד"ר גדי ישי
מחשבת סין המודרנית	א	2	ד"ר גדי ישי
מזרח אסיה בקולנוע	ב	2	ד"ר גדי ישי
איכות נעלמת: מבט השוואתי על תרבות סין	ב	2	ד"ר גדי ישי
זהויות אתניות, תרבותיות, לאומיות ומקומיות בסין	א	2	ד"ר עודד אבט
סין בזירה המדינית באסיה	א	2	ד"ר עודד אבט
גיאוגרפיות של שינוי: מרחב, חברה, וסביבה בסין העכשווית	א	2	ד"ר דרור קוכן
זן בודהיזם ואמנויות הזן ביפן	א	2	ד"ר רוני שריג
חברה ושוליים ביפן וביטויים בתרבות ובאמנות	א	2	ד"ר רוני שריג
סינית מודרנית ג': דקדוק, קריאה, דיבור	א + ב	4	ד"ר סופיה כץ

סה"כ שנתי- שנה ג'	18 נ"ז
-------------------	--------

נ"ז	סהככ לתואר
18	קורסי חובה
24	שפה
4	פרו-סמינריון מתודולוגי
6	סמינריון
14	קורסי בחירה
66	סה"כ

**החוג רשאי לשנות את התוכנית בכל עת, באחריות הסטודנט לעקוב אחר השינויים בשנתון.

תקצירי הקורסים

ד"ר סופיה כץ

כתיבה והגייה בסינית למתחילים א'

2,6900104 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה תוכנן כהשלמה של הקורס "שפה סינית למתחילים א ו-ב". השיעורים יתמקדו בלימוד תעתיק הפיניין (pinyin), בתרגול ההגיה הנכונה בשפה הסינית, בתרגול הבנת הנשמע והדיבור.

טרם נקבע

כתיבה והגייה בסינית למתחילים ב'

2,6900105 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה תוכנן כהשלמה של הקורס "שפה סינית למתחילים א ו-ב". השיעורים יתמקדו בלימוד תעתיק הפיניין (pinyin), בתרגול ההגיה הנכונה בשפה הסינית, בתרגול הבנת הנשמע והדיבור.

ד"ר גדי ישי

מבוא לתולדות סין המסורתית ותרבותה

4,6900000 שש"ס, 4 נ"ז

על מנת להבין את סין בת זמננו יש ללמוד את ההיסטוריה הסינית. הקורס מציג את התפתחותה של הציביליזציה הסינית מראשיתה באופן שיכשיר את הקרקע ללימודי התרבות הסינית והיבטים אחרים של העולם הסיני. סדר הפגישות מבוסס על הכרונולוגיה ההיסטורית ועם זאת הוא מאפשר דיון בתהליכים כגון המחזוריות השושלתית, היחסים בין המרכז והפריפריה, ומגמות כגון שינויים בתנאי המחיה של העם ותמורות במעמד המשכילים. הסטודנטים ילמדו את סין כשטח גיאוגרפי ומקום מושבם של סינים ואחרים, אך תודגש ההיסטוריה והתרבות. ציר מרכזי ישמשו הניסיונות לאתר את ייחודיותה של הציביליזציה הסינית כמו גם המאפיינים המשותפים לה ולציביליזציות אחרות.

ד"ר רוני שריג

מבוא לתרבות יפן המסורתית ותרבותה

4,6900004 שש"ס, 4 נ"ז

מהי התרבות היפנית המרתקת רבים במערב, ומהם שורשיה? הקורס סוקר את התרבות היפנית דרך ההיסטוריה של יפן מאז ראשיתה ועד אמצע המאה ה-19, החל מהמיתולוגיה העתיקה והשושלות האלוהיות, דרך התקופה הקלאסית, ושלטון השוגונים. לימוד על מאפייני התרבות והחברה דרך הכרות עם הכתב, ההשפעות הסיניות, דתות, פוליטיקה, אמנות ויצירה נשית, וכן דרך העקרונות והערכים שהנחו את החברה המסורתית ועיצבו את יפן המודרנית. השיעור כולל הרצאות, מצגות וקטעים מסרטי קולנוע.

ד"ר עודד אבט

סין הקיסרית – היסטוריה חברה ותרבות

1,6900102 שש"ס, 2 נ"ז

א. דרישות קדם: מבוא לתולדות סין המסורתית (גדי ישי)

ב. מטרות הקורס

סין היא המדינה בעלת האוכלוסייה הגדולה בעולם. מיליארד ושלוש מאות מיליון תושביה מהווים חמישית מאוכלוסיית כדור הארץ. לציוויליזציה הסינית היסטוריה רצופה של כארבעת אלפים שנים וקיום כמעט רציף כקיסרות וכיחידה פוליטית מוגדרת של למעלה מאלפיים שנים. משך מאות שנים היוותה הקיסרות מודל פוליטי ותרבותי ומקור משיכה עבור עמי האזור. קורס זה יתמקד בהיסטוריה החברתית והתרבותית של סין בעידן הקיסרי, משלהי שושלת חאן (206 לפנה"ס – 220) ועד ראשית שלטונה של שושלת הקיסרים האחרונה (צ'ינג 1644-1912). הקורס יסקור תהליכים היסטוריים אשר השפעתם על עיצוב ההיסטוריה והחברה הסינית מכרעת: פלישות עמי הנוודים, תור הזהב של שושלת טאנג (907-618), צמיחת הבודהיזם בסין, ההמצאות הגדולות של שושלת סונג (960-1279), הכיבוש המונגולי, המסעות הימיים הגדולים של תקופת שושלת מינג (1368-1644) וראשית המגעים עם הנצרות החל מן המאה ה-16. בתוך כך יידונו גם סוגיות מרכזיות בלימוד החברה והתרבות של סין כגון: מושגי יסוד בלימוד שורשי הציוויליזציה הסינית, מבנה המשפחה וארגון קבוצות שארות, מגדר, יסודות הגותיים ואתיים של הסדר החברתי והפוליטי, מגעים בין תרבויות, עמי נוודים ויושבי קבע וזהויות אתניות.

שפה יפנית מתחילים א+ב

גב' היסאה סאטו

6900003 + 6900028, 12 שש"ס, 12 נ"ז

נלמד את שני סוגי הכתב הפונטיים הבסיסיים: הירגאנה וקטקאנה, וכן מספר סימניות קאנג'י (אותיות סיניות משומשות בכתב היפני בהתייחס אל מטרותיו השונות של כל תלמיד ותלמיד, במטרה להעניק את הבסיס הנחוץ להמשך עצמאי של לימוד יעיל וענייני).

בהתבסס על נושאים מחיי היומיום, נקיף באופן כולל דקדוק, כתיבה, קריאה ושיחה. דרך לימוד השפה היפנית, ניגע גם בתרבות יפן ומנהגיה. נדגיש את ההבדלים הלשוניים בשפה היפנית בהתאם למעמד הדובר ולמינו.

שפה סינית למתחילים א+ב

ד"ר סופיה כץ

6900002 + 6900030, 8 שש"ס, 8 נ"ז

קורס זה נועד להקנות לתלמידים ללא רקע מוקדם בשפה הסינית יכולת לקרוא, לכתוב, להבין משמיעה ולתקשר בסינית מודרנית (ניב מנדרין) ברמה בסיסית. השיעורים יתבססו על ספר חובה שהוא מבין המוכרים בסין בתחום הוראת השפה הסינית לזרים ויעילותו בהדרכת התלמידים היא מוכחת. חומר לימוד נוסף שישמש את התלמידים יכלול חוברת עבודה ומספר תקליטורי אודיו ווידאו התואמים את התכנים בספר החובה.

בנוסף, המורה ישתמש במגוון אמצעי עזר לימודיים, כגון מצגות מולטימדיה, סרטים מצוירים והקלטות. במהלך סמסטר א' תשומת לב עיקרית תוקדש לתרגול הגייה נכונה, ללימוד תבניות בסיסיות של משפט בסינית תוך התמקדות בנושאים הקשורים לחיי היומיום (הכרות, קניות, תחבורה וכדומה). במהלך סמסטר ב' התלמידים ילמדו חומר מורכב יותר אשר יכלול תחומי עניין נוספים (חברה, תרבות). השיעורים יתנהלו באווירה דינאמית שתאפשר לתלמידים לתרגל את החומר הנלמד. כל שיעור ייכלול לימוד סימנים סיניים, דקדוק, אוצר מלים חדש ותרגול דיבור.

דת, מסורת ואידאולוגיה פוליטית בסין

ד"ר עודד אבט

6900065, 4 שש"ס, 4 נ"ז

ג. דרישות קדם: מבואות שנה א' בחוג ללימודי מזרח אסיה

ד. בעשורים הראשונים לקיומה של הרפובליקה העממית של סין המשטר הקומוניסטי נקט גישה עוינת כלפי הדת ועד היום מעודד באופן רשמי אתיאזם. השלטון אמנם מתיר קיומן של חמש דתות המוכרות רשמית – בודהיזם, דאואיזם, איסלם, פרוטסטנטיות וקתוליות - שפעילותן מעוגנת בחוק ומפוקחת על ידי הממשלה. אך על פי סיווג זה מוגדרים רובם הגדול של הפולחנים והאמונות הנפוצים בסין כאמונות טפלות. מבט היסטורי רחב יותר על מקורות המתארים את נופה הדתי של סין במאות השנים האחרונות, מצביע על קיומן של שלוש מסורות פילוסופיות ודתיות מרכזיות – הקונפוציוניזם, הדאואיזם והבודהיזם, שהשפעתן על עיצוב חיי הדת בסין מכרעת. אולם מחקרים בני זמננו מלמדים כי את רובם המכריע של תושבי סין לא ניתן לסווג ולשייך באופן בלעדי לאף אחת מן הדתות הממוסדות. עד לא מכבר שאלת השתייכותם או אי השתייכותם לדת כזאת או אחרת כלל לא עמדה על הפרק. עבור מרבית האוכלוסייה מיתוסים, אמונות ומושאי פולחן השאובים מן הדתות הממוסדות ומקוד הטקסים הרשמי של הקיסרות הסינית משמשים בערבוביה לצד קשת רחבה של פולחנים שאינם מזוהים עם אף דת פורמלית. פרוסמינר זה יבחן את מאפייני המסורות הדתיות הנפוצות בסין, את מקורות ההשפעה הרעיוניים והפילוסופיים שלהן, את יחסי הגומלין בין הדתות הממוסדות לדת העממית ואת קשרי הגומלין בין השלטון לבין הדת מן התקופה הקיסרית המאוחרת ועד היום.

הדת הסינית

ד"ר עודד אבט

6900106, 24 שש"ס, 2 נ"ז

מהי האמונה הדתית הרווחת בקרב למעלה ממיליארד תושבי סין? בקורס זה ניוכח לראות עד כמה מורכבת התשובה לשאלה זאת. קורס זה יעסוק בזרמים הדתיים המרכזיים בחברה הסינית ובשורשיהם התרבותיים וההיסטוריים. תוך כך נעסוק בזרמים הדתיים הממוסדים המרכזיים כגון: הבודהיזם והדת הדאואיסטית. מקום נרחב יוקדש לדת העממית הסינית על ביטוייה המגוונים ועל שלל מושאי הפולחן שבה: אלים, שדים ורוחות המתים. כמו כן נלמד על האידאולוגיה האתאיסטית של הממשל הנוכחי ועל הדתות המוכרות רשמית בסין היום.

כתיבה והגייה בסינית למתקדמים א'

6900106,24 שש"ס, 2 נ"ז

טרם נקבע

קורס זה תוכנן כהשלמה של הקורס "שפה סינית למתחילים א ו-ב". השיעורים יתמקדו בלימוד תעתיק הפיניין (pinyin), בתרגול ההגייה הנכונה בשפה הסינית, בתרגול הבנת הנשמע והדיבור.

כתיבה והגייה בסינית למתקדמים ב'

6900107, 2 שש"ס, 2 נ"ז

טרם נקבע

קורס זה תוכנן כהשלמה של הקורס "שפה סינית למתחילים א ו-ב". השיעורים יתמקדו בלימוד תעתיק הפיניין (pinyin), בתרגול ההגייה הנכונה בשפה הסינית, בתרגול הבנת הנשמע והדיבור.

מבוא לתולדות סין המודרנית והעכשווית

6900006, 4 שש"ס, 4 נ"ז

ד"ר דרור קוכן

קורס זה מקיף את ההיסטוריה המודרנית של סין מתחילת המאה התשע עשרה ועד זמננו והוא נועד לספק בסיס לקורסים פרטניים העוסקים בתרבות סין המודרנית. התקופה הנלמדת – תקופת הקיסרות המאוחרת, התקופה הרפובליקנית, העידן הקומוניסטי וגלגולו העכשווי – רצופה בכישלונות רבים, סבל טראגי, הולך ומצטבר, והצלחות מרשימות. לצד האירועים הפוליטיים והחברתיים נלמד את היחסים בין הכפר והעיר, פשוטי העם והמשכילים, ועוד. לתוך היסטוריה זו נשלב התפתחויות מתחום התרבות: צמיחת המדיה התקשורתית, החינוך והלימוד, האומנות, והספרות. תשומת לב מיוחדת תוקדש להכרות עם דמויות מפתח שפעלו בתקופה הנדונה.

מבוא לתרבות יפן המודרנית

6900007, 4 שש"ס, 4 נ"ז

ד"ר רוני שריג

הקורס עוסק באופן כרונולוגי-היסטורי בחברה ובתרבות היפנית, החל מאמצע המאה ה-19 ותהליך המודרניזציה, שהפך את יפן מחברה פיאודלית מסורתית למודרנית, וכלה בחרה היפנית כיום. בקורס יילמדו התהליכים המדיניים, החברתיים והתרבותיים שהפכו את יפן למדינה מיליטריסטית עד 1945, ולמדינה דמוקרטית ומעצמה כלכלית במחצית השנייה של המאה ה-20. הקורס יעסוק בשאלות של זהות אישית, חברתית ולאומית ביפן לאור השינויים הרבים שעברה החברה היפנית במשך מאה וחמישים שנה ויותר.

סין מבעד לעדשה: מבטים קולנועיים על סין העכשווית

6900103, 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר קוכן דרור

בקורס נבחן ייצוגים קולנועיים של אירועים, תהליכים, ומקומות בסין העכשווית, ונסה להבין כיצד ייצוגים אלה משקפים (ואולי גם מייצרים) את התהליכים המעצבים מחדש את סין במאות ה-20 וה-21. בין הנושאים שיעלו בקורס יהיו עצמאות יצירתית, צנזורה, נוסטלגיה, ביקורת חברתית, תפיסת המציאות, מיניות ומגדר, לאומיות, מקומיות וגלובליות, מעמדות חברתיים-כלכלים, תרבות הצריכה, אסתטיקה, וסין הגדולה. במהלך הקורס נשאל כיצד הדימויים המודרניים של סין, כפי שעלו בסרטים, מתמודדים עם עברה התרבותי והפוליטי, מי הוא הקהל של סרטים אלו, מהן ההשלכות החברתיות והפוליטיות שעולות מן הסרטים, ונבחן גם כיצד הייצוגים הקולנועיים של סין שנצפו במהלך הקורס מתכתבים עם הדימויים הדומיננטיים של סין בעולם.

רגל פה, רגל שם: ערים, כפרים, ומהגרים בסין העכשווית

6900026, 4 שש"ס, 4 נ"ז

ד"ר קוכן דרור

ב-1978, עם תחילת הרפורמות הכלכליות בסין, עמד אחוז התושבים העירוניים על פחות מ-20% מכלל אוכלוסייתה של סין ומספר הערים בסין כולה עמד על פחות מ-200. בשנת 2012, בפעם הראשונה בהיסטוריה הסינית, היו בסין יותר תושבים עירוניים מאשר כפריים, כאשר מעל ל-50% מתושביה של סין כיום מסווגים כעירוניים ומספר הערים בסין נוסף ל-700. תהליך העיור המואץ המתרחש בסין, משפיע לא רק על אופייה של סין עצמה, אלא נחשב גם כאחד התהליכים הכלכליים והסביבתיים החשובים ביותר בזירה הגלובלית במאה ה-21. השיעור יבחן את מערכת היחסים בין העיר והכפר במאה ה-21, כיצד מערכת זו מתעצבת בצל תהליכי העיור והשינויים ביחסים בין השלטון המרכזי והמקומי, נבחן את המודלים השונים הקיימים כיום לעיצוב הסביבה הכפרית, ונעמוד על הבעיות הסביבתיות והחברתיות שעמן מתמודדת החברה הכפרית בסין.

דגש מרכזי יינתן לניתוח תהליכי הגירה הפנימית בסין, אשר מהווים מרכיב משמעותי בשינוי מערכת היחסים בין העיר והכפר בסין העכשווית. במהלך הקורס נכיר את התפתחות תופעת ההגירה, את הדמוגרפיה המשתנה של ההגירה הפנימית, ואת ההשפעה של ההגירה על אזורי המוצא והיעד של המהגרים.

ד"ר גדי ישי

שאלת טבע האדם במחשבה הסינית בעבר ובהווה

6900010, 4 ש"ש, 4 נ"ז

טבע האדם, מולד או נרכש, טוב או רע, מקומו ביחס לנפש, תפקודו, ועוד, אלו היו שאלות מרכזיות במחשבה הסינית החל מהמאה הרביעית לפני הספירה. הקורס יציג מקורות לגישות השונות ולמחלוקות, השואה מול מקורות מערביים, ואת ההקשר הדתי. מקום מיוחד יוקדש לדיון המודרני והעכשווי בשאלה, הן של חושבים סינים והן על ידי חוקרים מערביים של מחשבת סין.

גב' היסאה סאטו

שפה יפנית מתקדמים א+ב

6900033 + 12,6900034 ש"ש, 12 נ"ז

בשנה השנייה נעמיק את ההבנה בדקדוק היפני, במטרה להגיע להבנה יסודית של בסיס השפה היפנית. בהסתייע במילון יפני, נוכל לקרוא מאמרים. בהתייחס אל מטרותיו השונות של כל תלמיד ותלמיד, ונעמיק את הבסיס הנחוץ להמשך עצמאי של לימוד יעיל וענייני ודגש על שיפור יכולת ניהול שיחה בסיסית.

ד"ר סופיה כץ

שפה סינית למתקדמים א+ב

6900002 + 6900030 ש"ש, 8 נ"ז

קורס זה תוכנן כהמשך לקורס "סינית למתחילים". מטרת הקורס היא להקנות לתלמידים יכולת לתקשר בשפה הסינית ברמה טובה. בסיום הקורס התלמידים יוכלו להתבטא בחופשיות יחסית, להביע את דעותיהם לגבי סוגיות שונות ולדון (בעל פה ובכתב) בנושאי חברה ותרבות. השיעורים יתמקדו בלימוד מעמיק של הדקדוק הסיני, בקריאת טקסטים מורכבים יחסית, בלימוד אוצר מלים רחב, ובתרגול יכולת ההבעה בעל פה. הקורס יהווה בסיס מוצק ללימודי ההמשך בסינית הן בתחום האקדמאי והן בתחום המעשי.

ד"ר גדי ישי

איכות נעלמת: מבט השוואתי על תרבות סין

6900049, 2 ש"ש, 2 נ"ז

בכל מקום בעולם בזמננו האנושות חווה, לצד ההתחדשות והקדמה, אובדן של איכויות תרבותיות שהיו וכבר אינן. לעיתים התהליך חד ומהיר, ולעיתים הדרגתי ואיטי. כך השתנתה הכתיבה, מרישום בעט או בכלי כתיבה אחר, או במכונת כתיבה, לרישום ממוחשב שמאפשר עריכה חוזרת ונשנית. כך בעבר היו מספרי הסיפורים, ומזה זמן רב החליפה אותם המדיה המונית. השיעור מתמקד במגמה זו כפי שהיא ניכרת בעולם התרבות הסינית. נבחן באמצעות מגוון מקורות כמו ספרות, סרטים, ומחקרים, את חיי היומיום בסין העתיקה לצד צדדים של הישגים בתחומים ממוקדים בעבר הסיני. נשווה מידע זה לתנאים המודרניים בסין תוך שנראה את הניסיונות לשמר איכויות אשר למעשה במידה רבה מגדירות את מה שהוא סיני בעולם של פעם וגם היום. האם האובדן מייצג התרחקות מהשורשים? האם הפיצוי שמציעה ההתחדשות הולם את הצרכים האנושיים?

ד"ר דרור קוכן

גיאוגרפיות של שינוי: מרחב, חברה, וסביבה בסין העכשווית

6900052, 2 ש"ש, 2 נ"ז

הקורס בא לסקור את האתגרים המרחביים, החברתיים והסביבתיים בסין העכשווית. הקורס יחל בסקירה של תקופת מאו וכיצד המדיניות החברתית והסביבתית של תקופה זו משפיעה גם כיום על תהליכי עיצוב מדיניות. בהמשך, נעמוד על בעיות חברתיות וסביבתיות עכשוויות ונבחן את תהליכי עיצוב המדיניות המנסה להתמודד עימן. בחלק האחרון של הקורס נבחן את ההתמודדות של המדינה והחברה עם אירועי יוצרי-שינוי בקנה מידה גדול, בעיר ובכפר, ונראה כיצד תהליכים אלה מתבססים על המודלים שהצגנו במהלך הקורס וכיצד ניגשים גופים שונים בתוך המערכת החברתית והפוליטית לפתרון הבעיות החברתיות והסביבתיות שאירועים אלה מעלים.

ד"ר עודד אבט

זהויות אתניות, תרבותיות, לאומיות ומקומיות בסין

6900057, 2 ש"ש, 2 נ"ז

האומה הסינית על למעלה ממיליארד ושלוש מאות מיליון תושביה משופעת בקבוצות ותתי קבוצות הנבדלות אלה מאלה בלשון, תרבות, ולפעמים גם במנהגים, אמונות, דתות, לבוש ומאכלים. יחד עם זאת, בכל המקורות המתארים את סין בת ימנו מופיע הנתון לפיו החברה הסינית היא מאוד הומוגנית מבחינת הרכבה האתני, עם רוב של כ- 92% הנמנים על בני החאן (Han Chinese). שאר שמונת האחוזים נמנים על 55 קבוצות מיעוט אתניות המוכרות רשמית על ידי הממשלה. מן השיח הציבורי הרווח בהווה מתקבל הרושם שהקטגוריות של בני החאן ושל המיעוטים גם יחד, משקפות זהויות סטאטיות ונצחיות שהן פרי מציאות ששוררת משחר ההיסטוריה, אולם בחינה מדוקדקת יותר של מקורות אתנוגרפיים ומקורות היסטוריים מלמדת כי תפישות אלה הן פרי תהליכים פוליטיים וחברתיים מודרניים. בקורס זה נתודע לראשית היווצרותה של זהות חאנית ולתהליך שהוביל להיווצרותן של קבוצות המיעוט בסין ונבחן קטגוריות מקבילות של זהויות תרבותיות, לאומיות, משפחתיות ומקומיות על מנת להבין טוב יותר את הרבדים השונים של הזהות הסינית בת ימנו

זן בודהיזם ואמנויות הזן ביפן

2,6900022 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה עוסק בלימוד הפילוסופיה של הזן ומקורותיה, הכרת אמנויות הזן וייחודן בתרבות יפן, וכן הכרת מושגים מרכזיים באסתטיקה ובאמנות היפנית. אמנויות הזן מהוות נדבך משמעותי באמנות ובתרבות יפן המסורתית ובת זמננו. בבסיס כל אחת מאמנויות אלה רעיונות אסתטיים ופילוסופיים הטבועים בחברה ובתרבות היפנית כולה, ומביעים דיוק, איפוק, מינימליזם, פשטות, וחיבור לטבע. הקורס סוקר את דרך המחשבה של הזן ואת אמנויות הזן והשפעתן על תרבות יפן.

חברה ושוליים ביפן וביטויים בתרבות ובאמנות

2,6900019 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה עוסק ביחסה של החברה היפנית לשוליים ובאופנים בהם היצירה האמנותית, ובעיקר הספרות והקולנוע, משמשים ככלי ביקורתי כלפי יחס זה, שהשיח הציבורי לרוב ממעט להתמודד איתו, מתעלם ממנו, או מדחיק אותו. דרך הפריזמה של אוכלוסיות מיעוט ביפן ויחס החברה לשונה, בוחן הקורס מאפיינים מרכזיים בחברה היפנית.

מחשבת סין המודרנית

2,6900018 שש"ס, 2 נ"ז

בשיעורים הראשונים נלמד את יסודות מחשבת סין המודרנית מבחינת תפישת הנפש והמציאות, ויחסי יחיד-קהילה, כפי שניתן להבין אותם מתוך המקורות של מחשבת סין הקלאסית בתקופות קדם-צ'ין (pre-Qin) וסונג (Song). לאחר מכן נתעכב להבין את תהליך המעבר לדפוסי המודרניות בסין, את המשבר שבא בעקבות התמוטטות הסדר הישן ואת ההקצנה שנוצרה בעקבותיו. משם נעבור על פני ציוני דרך במחשבה הסינית לאורכו של הציר ההיסטורי במאה העשרים עד לדיוני התרבות והפילוסופיה המתנהלים מאז שנות השמונים והתשעים (The New Discourse) ומאז שנת 2000, מבחינת תוכן הרעיונות, ההקשרים ההיסטוריים, וניתוח התהליכים.

סין בזירה המדינית באסיה

2,6900070 שש"ס, 2 נ"ז

מאז שנות השמונים של המאה העשרים סין מצויה בתהליך התעצמות כלכלית, מדינית וצבאית חסרת תקדים שמציבה אותה בשורה הראשונה בין מעצמות העולם וככוח החזק ביותר במזרח אסיה. עבור רבים בסין, תהליך זה נתפש כתיקון של עיוות היסטורי וכשיבה למהלך התקין של הסדר המדיני והקוסמי. על פי התפישה המסורתית המקובלת, הקיסרות הסינית - "מדינת המרכז", היוותה מאז ומתמיד מרכז פוליטי, תרבותי, כלכלי וחומרי המוקף בעמי לוויין שהכירו בעליונותה של סין ובמרותו של הקיסר העומד בראשה. אולם מאז המאה התשע עשרה סין נקלעה לעידן ממושך וסוער של מלחמות פנימיות, פלישות וזעזועים חברתיים ופוליטיים בעטיים נשחק והתדרדר מעמדה הבינלאומי. משבר מתמשך זה הותיר אותה מדינה חלשה ונחשלת, קורבן למתקפות וניצול של מעצמות זרות וזירה למאבקים פנימיים ומהפכות אלימות. לפיכך, את המפנה שחל במעמדה הבינלאומי בעשורים האחרונים יש לבחון על רקע הניגוד העצום בין התפישה המסורתית של מעמדה ומקומה בעולם, לבין המשבר העמוק שחוותה בראשית העידן המודרני. בקורס זה נבחן את תפקידה של סין בזירה המדינית באסיה ואת השפעת מורשתה התרבותית וההיסטורית על יחסיה עם שכניה

ועל המדיניות שהיא נוקטת בזירות שונות באסיה: ים סין הדרומי, טיוואן, הונג קונג, יפן, רוסיה, מרכז אסיה והעולם המוסלמי בסין ומחוצה לה.

ד"ר סופיה כץ

סינית מודרנית ג': דקדוק, קריאה ודיבור

6900097, 4 שש"ס, 4 נ"ז

מטרת הקורס הינה להקנות לתלמידים את היכולת לתקשר בשפה הסינית ברמה בינונית עד גבוהה. הקורס יתבסס על ספר הלימוד (New Practical Chinese Reader 3). במהלך השיעורים נקרא טקסטים ברמות קושי שונות, נתרגל דיבור וכתובה, ונקדיש תשומת לב מיוחדת לתרגול הבנת הנשמע. הקורס יאפשר לתלמידים להרחיב משמעותית את אוצר המילים בסינית, לשפר יכולות הביטוי בכתב ובעל-פה ולפתח יכולות התמודדות עם טקסטים מורכבים יחסית. חלק מהשיעורים יוקדשו להכנת התלמידים למבחן הבינלאומי בשפה הסינית (HSK).

ד"ר גדי ישי

סמינריון בדיאלוג התרבותי בין סין והמערב

6900014, 4 שש"ס, 6 נ"ז

מצד אחד נלמד את תולדות המפגש, לפי סדר האירועים: דרך המשי, חדירת הבודהיזם, הנצרות, הנוסעים הסינים למערב, והמפגש עם המערב ה'מודרני'. מצד שני נדון ונדגיש את הדינאמיקה שחוללו רעיונות זרים בעולם המחשבה הסיני בתחומי הפילוסופיה, הדת, והמדע. הדיון יתמקד בשאלות של מאפייני תרבות סין, המפגש עם האחר, ובעיות בתרגום בין-תרבותי.

ד"ר רוני שריג

סמינריון סוגיות חברתיות ביפן במאה ה-20 וביפן בת זמננו

6900013, 4 שש"ס, 6 נ"ז

הקורס בוחן את החברה היפנית במאה העשרים ובמאה העשרים ואחת, את המסורות שנשמרו ביפן ואת השינויים שחלו בה. בחלקו התוכני של הקורס נעסוק בסוגיות חברתיות לפני מלחמת העולם השנייה, בזיכרון המלחמה במחצית השנייה של המאה העשרים, בשינויים החברתיים שחלו ביפן לאחר המלחמה, בתפיסות החברתיות ביפן, ונלמד על היבטים שונים של החברה היפנית כיום: מעמד הנשים, בני נוער, זקנים, קבוצות מיעוט וקבוצות שוליים בחברה, השפעות הצונאמי של 2011 ושל המיתון הכלכלי על החברה. חלק מנושאים אלה נכיר בהיבטים של קולנוע, ספרות ותקשורת ביפן ומחוץ לה. עיקר הקורס יוקדש לתהליך הכנת עבודות הסמינר של הסטודנטים, בליווי אישי ובשיעורים בכיתה.

ד"ר גדי ישי

פילוסופיה סינית

6900055, 2 שש"ס, 2 נ"ז

השיעור מציג את הפילוסופיה הסינית תוך התייחסות למחלוקות בנות זמננו כגון: שאלת הנשגבות: האם הנשגב הוא מעבר לדברים או שמא הוא נוכח; אחדות מול שניות: האם במסורת הסינית ניתן לזהות אחרות; או במילים אחרות, שאלת טבעה של הסמכות הרוחנית; שאלת מעמדו של קונפוציוס: האם היה שמרן או חדשן, ומהם הדפוסים המאפיינים את הבנתו ביחס לחיים האנושיים; ושאלה מסכמת: כיצד ניתן להבין את הדתיות בעולם הסיני. כנקודות מוצא נלמד את הגישה הסינית המסורתית לשאלת הבריאה. וכחכנה לעיסוק בשאלות עכשוויות נציג את עיקרי הזרמים בעולם המחשבה הסיני המסורתי.